

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU ŚREDZKIEGO W ROKU 2021**

Środa Wielkopolska, kwiecień 2022 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
II. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia	17
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i miejsc wykorzystywanych do kąpieli	20
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	27
V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	29
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych .	34
VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	38
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	45
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	51

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, a także zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Zadania określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195) w powiecie średzkim realizuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Wielkopolskiej (PPIS).

System zarządzania w Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej (PSSE), wdrożony zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”, gwarantuje uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych wyników kontroli. Skuteczna realizacja zaplanowanych celów jest możliwa dzięki wykwalifikowanej kadrze oraz współpracy z laboratoriami posiadającymi certyfikaty akredytacji.

Głównym celem działania jest promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursory narkotyków, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia.

W 2021 r. nadal większość działań PSSE związana była z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków epidemii COVID-19. Równolegle realizowano inne, również ważne zadania zaplanowane na ten rok.

Skontrolowano 406 obiektów, na 1 688 znajdujących się w rejestrze (2020 r. – 316). Wykonano 1 615 kontroli sanitarnych (2020 r. – 1 422), w tym 862 kontrole dotyczące przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19. Przeprowadzono 5 402 wywiady epidemiologiczne (2020 r. – 2 553) oraz 366 dochodzeń epidemiologicznych (2020 r. – 517). Do badań laboratoryjnych pobrano 306 próbek (2020 r. – 301) oraz wydano 341 decyzji administracyjnych (2020 r. – 883).

W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Podejmowano również działania wobec osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych.

Z powodu pandemii część programów edukacyjnych, kampanii informacyjnych oraz akcji prozdrowotnych skierowanych do mieszkańców powiatu średzkiego zawieszono, bądź realizowano je wyłącznie on-line.

W ramach działań służących umacnianiu zdrowia społeczeństwa, kontynuowano współpracę z jednostkami administracji zespolonej i niezespolonej.

W przedkładanej informacji o stanie bezpieczeństwa powiatu średzkiego za 2021 r. ujęto ocenę sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez PSSE.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

I.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie średzkim w zakresie większości chorób w 2021 r. przedstawia się następująco:

W związku ze zgłoszeniami zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne przeprowadzono 5 402 wywiady (2020 r. – 2 553) oraz 366 dochodzeń epidemiologicznych (2020 r. – 517).

Tab. 1. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w pow. średzkim w latach 2020-2021

Lp.	Jednostka chorobowa	Rok 2020		Rok 2021	
		Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność
1.	Zatrucia pokarmowe - ogółem - w tym zakażenia Salmonella	10	16,94	3	5,07
2.	Biegunka u dzieci do lat 2	33	2 312,54	60	4 249,29
3.	Krztusiec	2	3,39	-	-
4.	Tęžec	-	-	-	-
5.	Odra	-	-	-	-
6.	Różyczka	-	-	-	-
7.	Ospa wietrzna	100	169,40	129	217,93
8.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznice)	4	6,78	2	3,38
9.	Gruźlica	5	8,47	6	10, 14
10.	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - ogółem	2	3,39	-	-
11.	Inwazyjna choroba pneumokokowa	2	3,39	-	-
12.	Inwazyjna choroba meningokokowa	-	-	-	-
13.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	3	5,08	4	6,76
14.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	4	6,78	5	8,45
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-
16.	Borelioza	16	27,10	15	25,34
17.	Grypa i podejrzenia grypy – ogółem - w tym u dzieci (0-14 lat)	17 209 6 982	29 151,49 65 737,69	16 969 5 627	28 666,76 15 8559,15
18.	Grypa (potwierdzona laboratoryjnie) – ogółem - w tym u dzieci (0-14 lat)	1 1	9,42 9,42	-	-
19.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – profilaktyka wścieklizny	4	6,78	3	5,07

I.1.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 3 pojedyncze zatrucia pokarmowe wywołane zakażeniem pałeczkami *Salmonella Enteritidis*.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w grupie dzieci w wieku do 2 lat odnotowano znaczny wzrost liczby pojedynczych zachorowań na **biegunkę** - 60 (2020 r. - 33).

Hospitalizowano 14 dzieci (2020 r. – 5). Badania diagnostyczne, przeprowadzone wyłącznie u dzieci leczonych w szpitalu, wykazały następujące zakażenia: *Rotavirusem* – 1 przypadek, *Adenovirusem* – 3 przypadki, *Norowirusem* – 10 przypadków.

W 2021 r., podobnie jak w roku poprzednim, w powiecie średzkim nie stwierdzono zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu A**.

I.1.2. Gruźlica

W analizowanym okresie zarejestrowano 5 przypadków prątkującej gruźlicy płuc (2020 r. – 5) oraz 1 przypadek gruźlicy pozapłucnej (2020 r. – 0). Zachorowały 3 kobiety (87, 60 i 55 lat) i 3 mężczyzn (48, 42 i 28 lat), w tym obywatel Indii.

W celu objęcia nadzorem lekarskim, 12 osób ze styczności z chorymi skierowano do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (2020 r. – 37).

W roku sprawozdawczym nie odnotowano żadnego zgonu z powodu zachorowania na gruźlicę (2020 r. – 1).

I.1.3. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W omawianym roku odnotowano 4 zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby typu B o charakterze przewlekłym i nieokreślonym (2020 r. - 3). Zachorowały 2 kobiety (56 i 44 lata) oraz 2 mężczyzn (64 i 34 lata). Dwie osoby (kobieta i mężczyzna) były w pełni zaszczepione przeciw wzv typu B, u jednej z kobiet wykonano niepełne szczepienie, jeden mężczyzna nie był wcześniej szczepiony.

Dwie osoby znalazły się grupie szczególnie narażonej na zakażenie HBV z powodu przeprowadzonych wcześniej zabiegów medycznych w placówkach służby zdrowia (transfuzja krwi). U pozostałych osób nie ustalono prawdopodobnego źródła zakażenia.

Nadzorem epidemiologicznym objęto 9 osób ze styczności z chorymi. Jedną z nich skierowano do lekarza rodzinnego w celu wykonania szczepień przeciw wzv typu B.

I.1.4. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

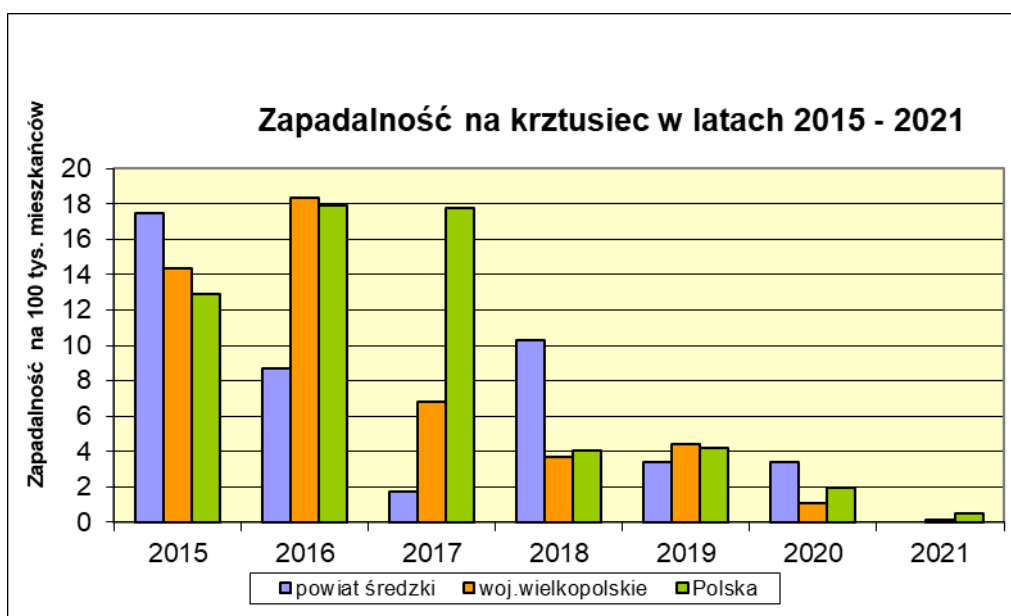
W 2021 r. zarejestrowano 5 pojedynczych przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C (2020 r. – 4). Zachorowało 3 mężczyzn (64, 43 i 35 lat) oraz 2 kobiety (67 i 66 lat). Ustalono, że przed zachorowaniem wszyscy poddawani byli różnym zabiegom z naruszeniem ciągłości tkanek (zabiegi: chirurgiczne, stomatologiczne, kosmetyczne oraz transfuzja krwi).

Trzy osoby otrzymały wcześniej pełne szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, natomiast 2 osoby skierowano do poradni lekarza rodzinnego w celu wykonania lub uzupełnienia tego szczepienia.

I.1.5. Choroby zakaźne wieku dziecięcego

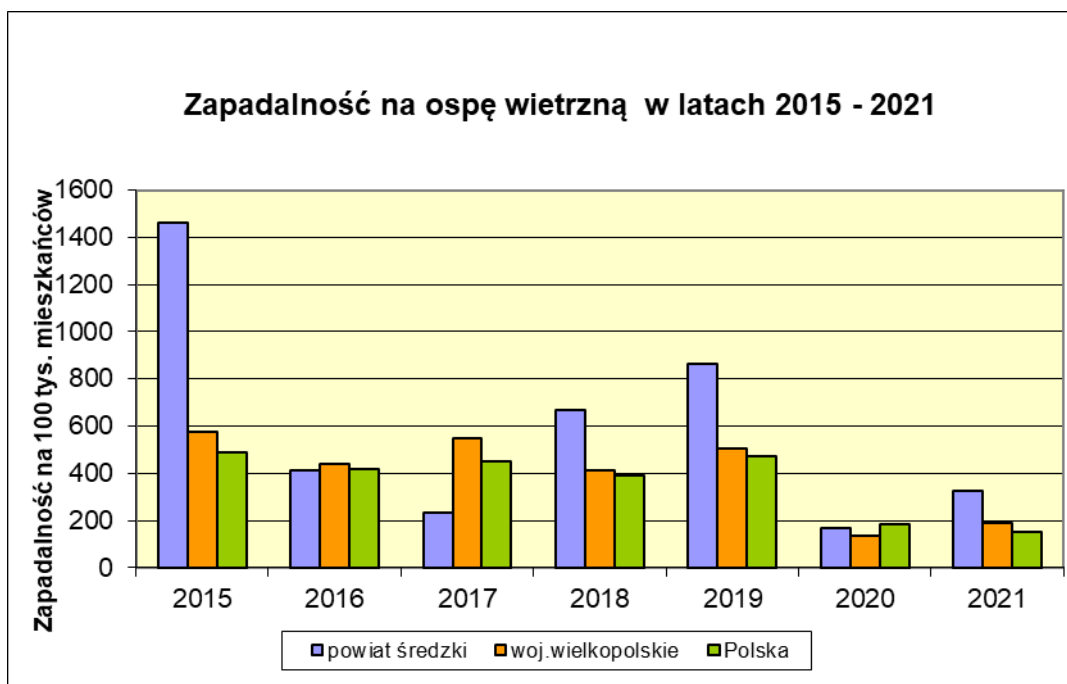
W 2021 r. nie zarejestrowano zachorowań na **odrę, różyczkę** (2020 r. – 0). Nie odnotowano także żadnego zachorowania na **krztusiec** (2020 r. – 2).

Rys. 1. Zapadalność na krztusiec w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2015-2021

W roku sprawozdawczym zaobserwowano wzrost liczby zachorowań na **ospę wietrzną** – 129 (2020 r. – 100). Zachorowało 61 osób płci męskiej i 68 osób płci żeńskiej. W Środzie Wielkopolskiej wystąpiły 62 zachorowania, na obszarze wiejskim - 67. Chorych leczono ambulatoryjnie. Większość zachorowań odnotowano w I półroczu 2021 r. Chorowały głównie dzieci w wieku 0 - 9 lat (91,5 % zachorowań). Wszyscy chorzy nie mieli wykonanych szczepień przeciw ospie wietrznej.

Rys. 2. Zapadalność na ospę wietrzną w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2015-2021

W 2021 r. zarejestrowano 2 pojedyncze przypadki zachorowania na **świnkę (nagminne zapalenie przyusznic)**, jedno w Środzie Wielkopolskiej, pozostałe na wsi (2020 r. – 4). Zachorowały osoby płci żeńskiej w wieku 14 i 5 lat. Nie odnotowano hospitalizacji. Jedna osoba nie była zaszczepiona przeciw śwince, druga otrzymała 2 dawki szczepienia.

I.1.6. Zachorowania na grypę

Analiza sytuacji epidemiologicznej grypy dokonywana jest na podstawie liczbowych zgłoszeń zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę, dokonywanych cotygodniowo przez podmioty lecznicze. Podobnie jak w roku poprzednim, w 2021 r. w powiecie średzkim nie odnotowano zgonu z powodu powikłań w przebiegu grypy.

Tab. 2. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę zarejestrowanych w pow. średzkim w latach 2019-2021

Lp.	Rok	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań u dzieci (0-14 lat)	Liczba hospitalizacji z powodu powikłań	Liczba zgonów
1.	2019	35 031	15 710	67	1
2.	2020	17 239	6 984	34	0
3.	2021	16 969	8 943	39	0

I.1.7. Zachorowania na COVID-19

W 2021 r. w powiecie średzkim odnotowano 5 303 zachorowań na COVID-19 lub zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (2020 r. – 2 432).

Hospitalizowano 280 osób (2020 r. – 167), izolację w warunkach zbiorowych w izolatorium w hotelu IKAR w Poznaniu, ul. Solna 18, odbyło 3 mieszkańców powiatu (2020 r. – 14).

W roku sprawozdawczym obowiązkową kwarantanną (w warunkach domowych) z powodu narażenia na zakażenie wirusem SARS-CoV-2 lub w związku z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej objęto 8 598 osób mieszkających na terenie powiatu średzkiego (2020 r. – 12 114).

Tab. 3. Liczba zachorowań na COVID-19 zarejestrowanych w pow. średzkim w latach 2020-2021

Lp.	Rok	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań z podziałem na kwartały		Liczba hospitalizacji	Liczba zgonów
1.	2020	2 432	I	0	167	71
			II	5		
			III	37		
			IV	2 390		
2.	2021	5 303	I	2 081	280	99
			II	1 426		
			III	45		
			IV	1 751		
	łącznie	7 735			447	170

Z powodu zakażenia koronawirusem zmarło 99 osób (2020 r. – 71 osób). W pierwszym półroczu roku sprawozdawczego zarejestrowano 84 zgony, w drugim – 15. Wiadomo, że 84,8 % liczby wszystkich zgonów dotyczyło osób w wieku powyżej 60 roku życia. Ustalono, że wszystkie zmarłe osoby nie były zaszczepione przeciw COVID – 19.

Tab. 4. Liczba zgonów z powodu COVID-19 w pow. średzkim w latach 2020 - 2021 według wieku zmarłych

Lp.	Rok	Liczba zgonów z podziałem na kwartały		Liczba zgonów ogółem	Liczba zgonów wg wieku zmarłych			
					0-39	40-49	50-59	60+
1.	2020	I	0	71	2	3	5	61
		II	1					
		III	0					
		IV	70					
2.	2021	I	38	99	0	2	3	94
		II	46					
		III	0					
		IV	15					
	łącznie		170	170	2	5	8	155

W powiecie średzkim zarejestrowano 17 ognisk epidemicznych dotyczących zachorowań na COVID – 19 w następujących środowiskach: szpital - 1, szkoły i przedszkola – 8, zakłady pracy – 5, inne (świetlica, miejsca stałego pobytu) – 3. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że w ogniskach zachorowało 98 osób (7 hospitalizowano), 451 osób było narażonych na zakażenie wirusem SARS-CoV-2.

I.1.8. Zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową (ICHM)

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej.

I.1.9. Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego zarejestrowano 3 nowo wykryte (2020 r. - 2) zakażenia HIV u 1 kobiety (38 lat) i 2 mężczyzn (46 i 30 lat).

Podobnie jak w roku poprzednim, w roku sprawozdawczym nie odnotowano zgonu z powodu zachorowania na AIDS.

I.1.10. Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

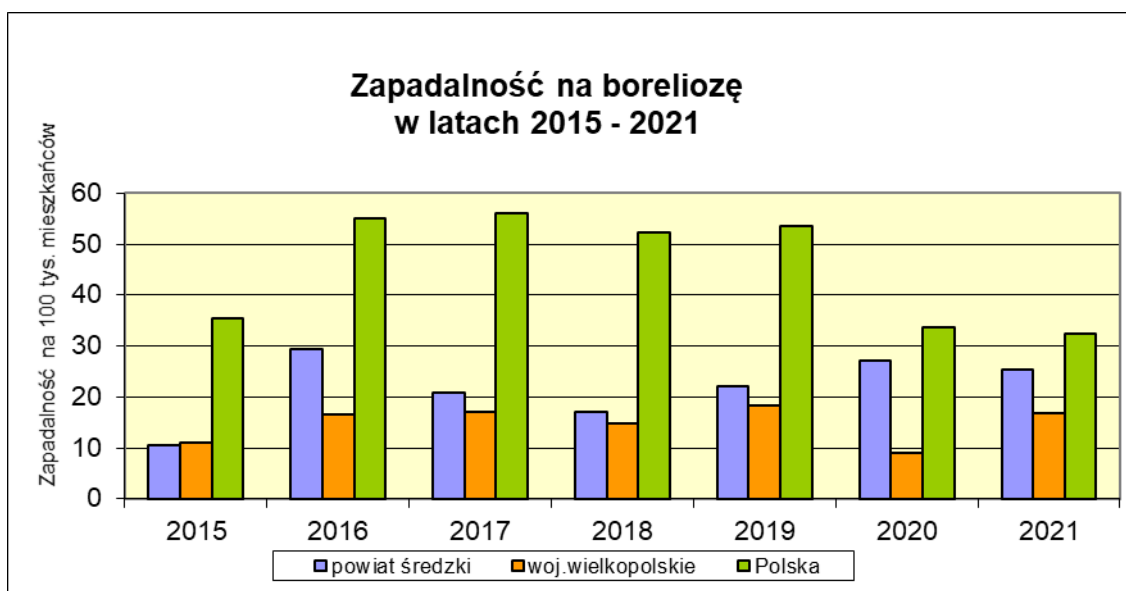
W roku sprawozdawczym zgłoszono 41 przypadków pokąsań przez zwierzęta podejrzane o zakażenie wirusem wścieklizny (2021 r. - 57). Szczepienia przeciw wściekliznie podjęto u 3 osób (2020 r. - 4). Hospitalizowano 1 dziecko z powodu z narażeniem na wściekliznę.

I.1.11. Borelioza

W 2021 r. miało miejsce 15 potwierdzonych zachorowań na boreliozę (2020 r. – 16). Zachorowało 10 osób płci męskiej i 5 osób płci żeńskiej. Rumień wędrujący wystąpił u wszystkich chorych. Nie zarejestrowano hospitalizacji.

Ustalono, że w 10 przypadkach doszło wcześniej do kontaktu z kleszczem w na terenie powiatów: średzkiego (7 osób), gryfickiego (1 osoba), wągrowieckiego (1 osoba) i tomaszowskiego (1 osoba). Pozostałe osoby nie pamiętały kontaktu z kleszczem. Stwierdzono 1 przypadek narażenia poza granicą kraju (w Holandii).

Rys. 5. Zapadalność na boreliozę w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2015 – 2021

I.2. Nadzór epidemiologiczny nad zakażeniami szpitalnymi, drobnoustrojami alarmowymi oraz ogniskami zakażeń szpitalnych

W 2021 r. pod nadzorem PPIS w Środzie Wielkopolskiej znajdowały się dwa szpitale:

- Szpital Średzki Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej, ul. Żwirki i Wigury 10,
- „MEDICUS” – Szpital – V w Środzie Wielkopolskiej, pl. Armii Poznań 3.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia, oba szpitale złożyły do PSSE w Środzie Wielkopolskiej „Raport roczny o zakażeniach zakładowych i drobnoustrojach alarmowych za 2021 r.”. Z raportu przesłanego ze szpitala „MEDICUS” wynika, że w roku sprawozdawczym w szpitalu zarejestrowano 1 013 planowych hospitalizacji pacjentów, leczonych wyłącznie zabiegowo (2020 r. – 1 266). Badań mikrobiologicznych u hospitalizowanych osób nie wykonywano (2020 r. – 0). Według raportu w Szpitalu Średzkim w 2021 r. hospitalizowano 6 481 pacjentów (2020 r. – 6 425), którym wykonano 798 badań mikrobiologicznych (2020 r. – 2 628).

W roku sprawozdawczym w Szpitalu Średzkim odnotowano 1 ognisko epidemiczne, w którym doszło do zakażenia koronawirusem 2 pacjentów w hospitalizowanych w Oddziale Dziecięcym.

I.3. Szczepienia ochronne

PSSE uczestniczy w realizacji PSO prowadząc dystrybucję szczepionek (przeznaczonych do szczepień obowiązkowych) oraz nadzór nad warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych i wykonawstwem wszystkich szczepień w podmiotach leczniczych.

W 2021 r. do punktów szczepień przekazano 12 861 sztuk szczepionek o łącznej wartości 498 379,18 zł (2020 r. – 9 940 sztuk o wartości 380 429 zł).

W roku sprawozdawczym w realizacji PSO na terenie powiatu średzkiego brały udział następujące podmioty lecznicze:

- 12 poradni lekarza rodzinnego,
- NZOZ „Chirurgia i Ortopedia Średzka”,
- w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o. o.: Oddział Noworodkowy, Poradnia Chirurgii Ogólnej i Szpitalny Oddział Ratunkowy.

W analizowanym okresie przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych w placówkach wykonujących szczepienia na terenie powiatu średzkiego (2020 r. – 6). Podczas kontroli

nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych, transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych.

Dodatkowo w roku sprawozdawczym przeprowadzono 6 kontroli w punktach szczepień realizujących szczepienia przeciw COVID – 19 na terenie powiatu średzkiego.

I.3.1. Bezpieczeństwo preparatów szczepionkowych

Wszystkie placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie powiatu średzkiego posiadają elektroniczny system monitoringu temperatury (ESMT). Szpital średzki oraz 2 przychodnie mają własne agregaty prądotwórcze.

W magazynie PSSE oba urządzenia chłodnicze posiadają zainstalowany ESMT. System posiada funkcję rejestru temperatury (w 2 miejscach w każdej chłodziarce), przesyłania danych, gromadzenia ich na elektronicznym nośniku danych (z możliwością ich wydruku).

W ramach postępowania zabezpieczającego na wypadek awarii zasilania elektrycznego lodówek do przechowywania szczepionek, PSSE posiada:

- urządzenie UPS służące do podtrzymania zasilania obu urządzeń chłodniczych w czasie do 24 godzin,
- gwarancje Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej na wypadek konieczności podłączenia mobilnego agregatu prądotwórczego,
- porozumienie ze Szpitalem Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej dające dodatkową możliwość transportu szczepionek do szpitala i przechowania w lodówce podłączonej do awaryjnego zasilania energetycznego,
- instrukcję wewnętrzną dotyczącą monitoringu warunków przechowywania szczepionek oraz zasad postępowania w przypadku wystąpienia awarii lodówek do przechowywania szczepionek lub zasilania elektrycznego.

I.3.2. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W 2021 r. do PSSE zgłoszono 26 przypadków NOP (2020 r. – 5) o następujących charakterach: 1 ciężki (po szczepieniu przeciw COVID – 19 preparatem firmy Moderna), 2 poważne (po szczepieniu przeciw COVID – 19 preparatami firm: Moderna oraz Pfizer) oraz 23 łagodne. Wśród zgłoszonych przypadków 21 dotyczyło NOP po wykonaniu szczepienia

przeciw COVID – 19. Hospitalizowano 5 osób: 3 dorosłych (po szczepieniu przeciw COVID-19) oraz 2 dzieci (po szczepieniu BCG i innym niż BCG).

W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że we wszystkich przypadkach szczepienia wykonano preparatami z aktualną datą ważności, transportowanych i przechowywanych z zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego. Szczepienia wykonano przy użyciu sprzętu jednorazowego, w odpowiednich warunkach sanitarno-technicznych.

I.3.3. Wykonawstwo szczepień ochronnych

W roku sprawozdawczym wykonawstwo szczepień obowiązkowych w powiecie średzkim, w zależności od wieku osób podlegających szczepieniom, wynosiło od 93,1 % do 100 %.

W 2021 r. odnotowano znaczny wzrost liczby osób, które zaszczepiły się przeciw grypie sezonowej. W omawianym okresie szczepienie wykonano u 1 452 osób, w roku poprzednim u 983.

W związku z uchylaniem się od szczepień, w roku sprawozdawczym:

- rozpoczęto prowadzenie postępowań administracyjnych wobec 28 opiekunów prawnych 26 dzieci (2020 r. – 24 opiekunów 20 dzieci),
- wystosowano 14 upomnień (2020 r. – 2),
- przesłano 2 tytuły wykonawcze do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu (2020 r. – 3),
- po uzupełnieniu szczepień ochronnych u 7 dzieci, zakończono prowadzenie postępowania wobec 11 rodziców lub opiekunów prawnych (w 2020 r. nie zakończono prowadzenia żadnych spraw).

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego obowiązkowi szczepień ochronnych podlegało 12 809 osób (2020 r. – 12 727), od momentu urodzenia do ukończenia 19 roku życia. Z rejestrów PPIS wynika, że 194 osoby (rodzice, opiekunowie) nadal uchylają się od wykonania obowiązku szczepień u 147 dzieci (stan z 31.12.2021 r.).

I.4. Współpraca PSSE z innymi jednostkami w drugim roku trwania epidemii koronawirusa

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Środzie Wielkopolskiej w czasie trwania stanu epidemii koronawirusa SARS CoV-2 nadal współpracowała z następującymi instytucjami/jednostkami:

- Szpitalem Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie terminowości zgłaszania do PSSE zachorowań na COVID-19 oraz zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i związanych z tym dochodzeń epidemiologicznych,
- Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie przekazywania informacji o miejscach (adresach) przebywania osób poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej, w szczególności na obszarach wiejskich, gdzie planowano kontrole weterynaryjne,
- Starostwem Powiatowym w Środzie Wielkopolskiej - w ramach Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Starostwie Średzkim, PPIS w Środzie Wielkopolskiej przynajmniej raz w tygodniu uczestniczył w wideokonferencjach Powiatowego Zespołu Reagowania Kryzysowego na temat bieżącej sytuacji epidemicznej związanej z COVID-19, Starostwo Powiatowe użyczyło PSSE 3 komórkowe aparaty telefoniczne z aktywnym abonamentem, a także oddelegowało do pracy w Stacji 2 stażystów na okres 6 miesięcy,
- Jednostką Wojskową w Śremie - w zakresie współpracy żołnierzy z 6. batalionu chemicznego Sił Powietrznych JW 3605 w Śremie - przy realizacji zadań związanych z pandemią w styczniu 2022,
- 12. Wielkopolską Brygadą Wojsk Terytorialnych - w zakresie współpracy 2 żołnierzy przy realizacji zadań związanych z pandemią w miesiącach od marca do maja,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Środzie Wielkopolskiej oraz firmą EURONAUKA w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie współpracy 3 stażystów przy realizacji zadań związanych z pandemią w IV kwartale 2021 r.,
- Komendą Powiatową Policji w Środzie Wielkopolskiej - przy opracowywaniu trudnych dochodzeń epidemiologicznych oraz przekazywaniu informacji o osobach poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie udzielania informacji o osobach poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej oraz przeprowadzenia akcji badań przesiewowych w kierunku obecności wirusa SARS-CoV-2 u mieszkańców „Domu Pogodnej Jesieni” w Środzie Wielkopolskiej,
- Naczelnikiem Urzędu Poczтового oraz Prezesem Spółdzielni Mieszkaniowej w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie udzielania informacji (na wniosek) o miejscach (adresach) przebywania osób poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej,

- Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym oraz Sędzią Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej - w zakresie udzielania informacji (na wniosek) o osobach poddanych obowiązkowej kwarantannie lub izolacji domowej,
- stacjami sanitarno-epidemiologicznymi w województwie wielkopolskim w zakresie realizacji zadań dotyczących pracy przy obsłudze Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS).

II. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II.1. Wodociągi publiczne

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu średzkiego funkcjonowały 24 wodociągi (2020 r. – 24), produkujące wodę przeznaczoną do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia, zasilane z ujęć podziemnych.

Wodociąg miejski w Środzie Wielkopolskiej oparty jest na dwóch ujęciach wody, natomiast pozostałe - na jednym ujęciu, które stanowi kilka lub kilkanaście studni działających przemiennie. Studnie na ujęciach wodociągowych są właściwie oznakowane i prawidłowo zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych.

Tab. 1. Liczba wodociągów w pow. średzkim w zależności od produkcji wody w 2021 r.

Lp.	Ilość produkowanej wody w m ³ /d	Liczba wodociągów	
		Rok 2020	Rok 2021
1.	<100	1	1
2.	101-1000	22	22
3.	1001-10000	1	1
Razem		24	24

Tab. 2. Wodociągi publiczne i zakładowe w poszczególnych gminach pow. średzkiego w 2021 r.

Lp.	Gmina	Liczba wodociągów	Położenie wodociągów
1.	Środa Wielkopolska	9	Środa Wielkopolska (2 wodociągi), Babin, Brodowo, Jarosławiec, Koszuty, Trzebisławki, Starkówiec Piątkowski, Kijewo
2.	Dominowo	3	Dominowo, Giecz, Murzynowo Kościelne
3.	Krzykosy	3	Pięczkowo, Garby, Młodzikowo
4.	Nowe Miasto n. Wartą	5	Nowe Miasto n. Wartą, Klęka, Chocicza, Chwałęcin, Wolica Nowa
5.	Zaniemyśl	4	Zaniemyśl, Brzostek, Czarnotki, Polwica

Zdjęcie 1. Stacja Uzdatniania Wody w Środzie Wielkopolskiej

Zdjęcie 2. Studnia naziemna na Stacji Uzdatniania Wody w Środzie Wielkopolskiej

W 2021 r. wszystkie wodociągi skontrolowano w zakresie sanitarno – technicznym – uchybień nie stwierdzono.

II.2. Jakość wody do spożycia przez ludzi

II.2.1. Podmioty sprawujące nadzór nad jakością wody

W 2021 r. nadzór nad jakością wody do picia w powiecie średzkim sprawowały równolegle PSSE (w ramach kontroli urzędowej) oraz przedsiębiorstwa wodociągowe (w ramach kontroli wewnętrznej).

II.2.2. Liczba i badanie pobranych próbek wody

Częstotliwość pobierania prób wody w 2021 r. określona została w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), obowiązującym w roku sprawozdawczym.

W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 170 prób wody, w tym 21 prób z wodociągu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 150 prób wody w zakresie parametrów fizyko-chemicznych i bakteriologicznych.

Badania wykonywane były w akredytowanych jednostkach: Laboratorium Badania Wody i Gleby WSSE, Laboratorium Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Chwałkowie, Laboratorium Przedsiębiorstwa

Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jarocinie, Laboratorium Aquanet Sp. z o.o. w Poznaniu oraz Laboratorium J. S. Hamilton Poland w Poznaniu.

II.2.3. Jakość wody

W 2 spośród 24 nadzorowanych wodociągów w badanych próbach wody wystąpiły przekroczenia wartości określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294), skutkujące wydaniem przez PPIS decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi. Powyższe dotyczyło następujących wodociągów:

- wodociągu publicznego w Brzostku (gm. Zaniemyśl) – PPIS w listopadzie 2020 roku, wydał decyzję administracyjną z uwagi na przekroczenie parametru żelaza określając termin jej realizacji do dnia 30.04.2021 r. Przez cały ten okres pobierano próby wody zarówno w ramach kontroli wewnętrznej jak i urzędowej. Ponieważ w dalszym ciągu występowały przekroczenia parametru żelaza w badanych próbach, a podjęte działania naprawcze nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, w dniu 28.04.2021 r. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zaniemyślu zwrócił się do PPIS z wnioskiem o przedłużenie terminu wykonania nakazów wynikających z decyzji o jeden miesiąc. PPIS po przeanalizowaniu dokumentacji, rozpatrzył wniosek pozytywnie i wyraził zgodę na jej przedłużenie. Kolejne badania przeprowadzone zarówno w ramach kontroli urzędowej jak i wewnętrznej nie wykazały przekroczeń w zakresie kwestionowanego parametru, w związku z powyższym w dniu 27.05.2021 r. PPIS wydał decyzję o przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- wodociągu publicznego w Młodzikowie (gm. Krzykosy) - PPIS wydał w dniu 09.09.2021 r. decyzję administracyjną z uwagi na przekroczenia parametrów: żelaza, barwy, mętności oraz zapachu, określając termin jej wykonania do dnia 31.12.2021 r. Przedsiębiorstwo wodociągowe od momentu stwierdzenia pierwszych przekroczeń prowadziło działania naprawcze, jednocześnie prowadząc monitoring jakości wody. Ponieważ w dalszym ciągu w pobieranych próbach występowały przekroczenia kwestionowanych parametrów, a podjęte działania naprawcze nie przyniosły oczekiwanych rezultatów w dniu 27.12.2021 r. przedsiębiorstwo wodociągowe zwróciło się z wnioskiem do PPIS o przedłużenie wykonania decyzji. W dniu 30.12.2021 r. na podstawie analizy dokumentacji, PPIS rozpatrzył pozytywnie ww. wniosek i przedłużył termin wykonania decyzji do dnia 28 lutego 2022 r.

Incydentalnie w 2021 r. wystąpiły przekroczenia badanych parametrów w kilku wodociągach w zakresie m.in.: chloroformu, manganu, barwy czy ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h, które nie miały wpływu na zdrowie konsumentów. W każdym z tych przypadków PPIS zalecał doprowadzenie jakości wody do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), a następnie wykonanie powtórnego badania w zakresie przekroczonego parametru. We wszystkich przypadkach zalecenia wykonano.

Dla każdego z wodociągów (24) wydano ocenę roczną jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, stwierdzając zgodność w badanym zakresie, pobranych prób wody z wymaganiami określonymi w załącznikach nr 1 i 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294).

Tylko w przypadku jednego wodociągu, tj. wodociągu publicznego w Młodzikowie, gm. Krzykosy stwierdzono warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ze względu na ponadnormatywne wartości parametrów żelaza, barwy, mętności oraz zapachu.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, KĄPIELISKA I MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI

III.1. Pływalnia Miejska w Środzie Wielkopolskiej

Pływalnia Miejska jest obiektem istniejącym od 2001 r. (całorocznym, krytym, ogólnodostępnym), z dużym i małym basenem oraz jacuzzi z hydromasażem (z 3 systemami cyrkulacji niecek basenowych), sauną suchą, sauną parową, sauną na podczerwień oraz grotą solną.

Zdjęcie 3. Basen mały

Zdjęcie 4. Basen sportowy

Zdjęcie 3. Jacuzzi

W 2021 r. z obiektu skorzystało 61691 osób, znacznie więcej niż w roku poprzednim z uwagi na krótsze przerwy w funkcjonowaniu pływalni (45090 osób w roku 2020).

W roku sprawozdawczym, w związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę COVID-19, cały obiekt był wyłączony z użytkowania w dniach od 01.01.2021 r. do 31.01.2021 r., a dodatkowo niecka jacuzzi – aż do 28.05.2021 r. Ponadto w okresie od 21.06.2021 r. do 02.07.2021 r. basen mały (brodzik) był nieczynny z powodu awarii. Przerwa technologiczna obiektu przypadła na okres od 19.07.2021 r. do 01.08.2021 r. W tym okresie przeprowadzono prace remontowe, konserwacyjne i modernizacje. Te ostatnie dotyczyły m.in.: naprawy i malowania elewacji zewnętrznej budynku, naprawy dachu, modernizacji automatyki wężła ciepłego, malowania ścian hali głównej oraz naprawy parapetów i ławek w szatniach.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 ze zmianami), administrator obiektu Zakład Gospodarki Komunalnej w Środzie Wielkopolskiej (ZGK):

- opracował i wdrożył coroczny harmonogram badań wody,
- dokonywał codziennego oznaczenia i zapisywania parametrów wody (potencjału redox, pH, chloru wolnego i związanego, temperatury wody),
- prowadził bieżącą obserwację przejrzystości wody,
- zamieszczał bieżące komunikaty o jakości wody na tablicy informacyjnej obiektu.

W 2021 r. przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarno-technicznego pływalni, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pobrano 21 prób wody do badań fizyko-chemicznych i bakteriologicznych w zakresie kontroli urzędowej (PSSE) oraz 160 prób w ramach kontroli wewnętrznej (ZGK). Badania wykonywały jednostki akredytowane: Laboratorium Badania Wody i Gleby WSSE w Poznaniu, Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jarocinie oraz Laboratorium J. S. Hamilton Poland S. A. w Poznaniu.

W dwóch pobranych próbach wody wystąpiły przekroczenia parametrów mikrobiologicznych, co skutkowało podjęciem natychmiastowych działań naprawczych przez zarządzającego pływalnią następnie ponownym poborem prób do badań oraz przedstawieniem PPIS pozytywnych wyników badań.

III.2. Kąpielisko oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu średzkiego funkcjonowało kąpielisko miejskie na Jeziorze Średzkim oraz 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel na Jeziorze Raczyńskim w Zaniemyślu.

Przedmiotem kontroli sanitarnej PSSE w 2021 r. była ocena przydatności wody do kąpiel w kąpielisku miejskim oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel, a także ocena stanu sanitarno-technicznego ich otoczenia. Stan sanitarno-techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

W 2021 r. częstotliwość poboru prób z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel regulowała ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 ze zmianami), natomiast zakres badań – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

III.2.1. Kąpielisko miejskie

Kąpielisko na Jeziorze Średzkim posiada piaszczysto-trawiastą, dobrze utrzymaną plażę, otoczoną drzewami liściastymi. Zaplecze socjalne stanowią: sanitariaty, natryski i przebieralnie, wypożyczalnia sprzętu wodnego, zjeżdżalnia wodna, plac zabaw dla dzieci, natryski na plaży oraz punkt medyczno-ratowniczy. Woda do spożycia dostarczana jest z wodociągu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej.

Przez okres trwania sezonu kąpielowego określonego przez organizatora kąpieliska, tj. w okresie od 25.06.2021 r. do 31.08.2021 r., prowadzono nadzór nad jakością wody do kąpiel zarówno w ramach kontroli urzędowej jak i wewnętrznej.

Do badań mikrobiologicznych pobrano próby 4 razy (raz w ramach kontroli urzędowej oraz trzykrotnie w ramach kontroli wewnętrznej).

Z uwagi na zakwity sinic, PPIS w Środzie Wielkopolskiej w dniu 16.07.2021 r. wydał decyzję dotyczącą tymczasowego zakazu kąpiel w Kąpielisku Miejskim w Środzie Wielkopolskiej, która obowiązywała do dnia 05.08.2021 r. oraz drugą – w dniu 12.08.2021 r., która obowiązywała do 17.08.2021 r.

W 2021 roku po zakończeniu sezonu kąpielowego po raz pierwszy dokonano klasyfikacji jakości wody w Kąpielisku Miejskim, która wyliczona została na podstawie wyników badań 16 próbek wody zbadanych w zakresie parametrów mikrobiologicznych, obejmujących cztery sezony kąpielowe i określona została jako *doskonała*.

III.2.2. Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Zaniemyślu (plaża główna)

Piaszczysto-trawiasta plaża główna w Zaniemyślu otoczona jest lasem mieszanym. Zaplecze socjalne na plaży stanowią: budynek z sanitariatami, natryski, przebieralnie, mini-bar oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego. Woda do spożycia dostarczana jest z wodociągu publicznego w Zaniemyślu.

Miejsce to funkcjonowało w dniach 16.07.2021 r. do 14.08.2021 r. Próby wody do badań pobrano dwukrotnie w ramach kontroli wewnętrznej, 1 próbę przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, 2 próbę w trakcie jego trwania.

Z uwagi na zakwity sinic PPIS w dniu 12.08.2021 r. wydał decyzję dotyczącą tymczasowego zakazu kąpieli w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli przy Plaży Głównej w Zaniemyślu, który obowiązywał do końca sezonu kąpieliskowego w w/w miejscu, czyli do dnia 14.08.2021 r.

III.2.3. Miejsce kąpielowe przy Ośrodku Wczasowo-Rekreacyjnym „Niezamyśl” w Zaniemyślu

Piaszczysta, wąska plaża oraz teren ośrodka otoczone są lasem mieszanym, z przewagą drzew iglastych. Bazę rekreacyjną stanowią: zaplecze socjalne z sanitariatami, natryskami i przebieralniami, wypożyczalnia sprzętu wodnego, zjeżdżalnia wodna, korty tenisowe oraz mini-bar. Woda do spożycia dostarczana jest z wodociągu publicznego w Zaniemyślu. Na terenie ośrodka wczasowego znajduje się 19 pokoi w oddzielnym budynku (z recepcją) oraz 27 domków cztero- i pięcioosobowych. Łączna baza noclegowa wynosi 150 miejsc.

Miejsce to funkcjonowało w dniach od 17.07.2021 r. do 15.08.2021 r. Próby wody do badań pobrano dwukrotnie w ramach kontroli wewnętrznej, 1 próbę przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, 2 próbę w trakcie jego trwania.

W sezonie kąpielowym 2021 r. na podstawie sprawozdań z badań oraz oceny wizualnej jakości wody PPIS wydał w sumie 13 ocen o jakości wody do kąpieli dotyczących kąpieliska jak i miejsc do kąpieli. Osiem z nich dotyczyło stwierdzenia zgodności badanych parametrów wody z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Pięć pozostałych ocen stwierdzających brak przydatności wody

do kąpiei wydanych zostało ze względu na zakwity sinic, po przeprowadzeniu oceny wizualnej, również zgodnie z ww. rozporządzeniem.

Przedstawiciele PPIS przeprowadzili 17 kontroli, głównie w kąpielisku miejskim ale również w obu miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei, dokonując oceny wizualnej jakości wody w zakresie zakwitu sinic.

W czasie trwania sezonu kąpielowego prowadzony był serwis kąpieliskowy, zarówno przez PPIS jak i organizatora kąpieliska, jednocześnie na stronach internetowych Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Poznaniu publikowane były bieżące komunikaty o jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei z obszaru woj. wielkopolskiego.

III.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowały się 154 zakłady świadczące usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej (2020 r. - 91), w tym 111 w Środzie Wielkopolskiej oraz 43 na terenach wiejskich. Obiekty charakteryzuje duże zróżnicowanie: od niewielkich, obsługiwanych przez jedną osobę (większość), przez zakłady średniej wielkości, aż po salony wyposażone w najnowszy sprzęt.

W roku sprawozdawczym wykonano 36 kontroli sanitarnych (2020 r. - 39).

Tab. 1. Nadzór nad zakładami w latach 2020 i 2021

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Liczba kontroli		Mandaty	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021
1.	Fryzjerskie	45	69	23	21	-	-
2.	Kosmetyczne	27	55	11	9	-	-
3.	Tatuażu	1	2	0	1	-	-
4.	Odnowy biologicznej	4	12	2	1	-	-
5.	Inne	14	16	3	4	-	-
6.	Razem	91	154	39	36	-	-

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2021 r. poz. 2069 ze zmianami): „Osoby, prowadzące działalność w branży niemedyceynej i podejmujące czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są zobowiązane do opracowania, wdrożenia i stosowania procedur, zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi”.

W trakcie kontroli obiektów szczególną uwagę zwracano na posiadanie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, w tym na procesy przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji sprzętu wielokrotnego użytku oraz postępowanie z bielizną i odpadami, oceniano także stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń.

W zakładach kosmetycznych do sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku nadal stosowane są aparaty kulkowe, co do których brak metod potwierdzających skuteczność. Zalecaną przez PIS metodą sterylizacji narzędzi jest sterylizacja parą wodną w nadciśnieniu (w autoklawach). Zadowalające jednak jest to, że mimo braku obowiązujących w tym zakresie przepisów, ich liczba z roku na rok wzrasta.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. U. Nr 31, poz. 273), przestało obowiązywać z dniem 2 stycznia 2012 r.

III.4. Obiekty komunikacji publicznej

W 2021 r. pod nadzorem PSSE znajdowały się: dworzec PKP w Środzie Wielkopolskiej, stacja PKP w Chociczy, gm. Nowe Miasto n. Wartą oraz 3 przystanki PKS. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli ww. obiektów.

III.5. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu średzkiego znajdują się 2 ustępy publiczne - w Środzie Wielkopolskiej i Zaniemyślu. W 2021 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, po jednej w każdym obiekcie. Obiekt w Środzie Wielkopolskiej z uwagi na nieestetyczny wygląd wymaga modernizacji, od początku jego powstania, tj. od około 40 lat dokonywane były tylko drobne, konieczne naprawy. Czystość bieżąca w obu obiektach bez zastrzeżeń.

III.6. Hotele, motele oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2021 r. pod nadzorem PSSE znajdowało się 17 obiektów (2020 r. – 17) oferujących zróżnicowane usługi hotelarskie, w tym 8 hoteli (2020 r. – 8) oraz 9 innych obiektów, w których świadczone są usługi noclegowe (2020 r. – 9). Na terenie powiatu średzkiego nie ma zarejestrowanych noclegowni. Przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

III.7. Zakłady pogrzebowe, krematorium

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu funkcjonowało 5 zakładów pogrzebowych oraz krematorium. Wszystkie obiekty skontrolowano, nie stwierdzono nieprawidłowości.

III.8. Wydawanie zgód na ekshumacje zwłok i szczątków ludzkich oraz na sprowadzenie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy

W roku 2021 r. wydano:

- 42 decyzje zezwalające na przeprowadzenia ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich,
- 2 decyzje na wywóz zwłok i szczątków ludzkich,
- 4 postanowienia zezwalające na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

IV STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

IV.1. Obiekty pod nadzorem PSSE

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego pod nadzorem PSSE znajdowało się 99 podmiotów leczniczych (2020 r. – 106), działających w ramach:

- lecznictwa zamkniętego - 3 obiekty (2020 r. – 3), tj. NSZOZ „MEDICUS” w Środzie Wielkopolskiej, Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy „ELCOR” w Jarosławcu oraz Szpital Średzki Serca Jezusowego w Środzie Wielkopolskiej,
- lecznictwa ambulatoryjnego - 96 obiektów (2020 r. – 103), w tym: 24 poradnie/przychodnie lekarskie, 49 gabinetów prowadzących indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską (2020 r. – 54), 15 gabinetów opieki pielęgniarskiej lub położniczej, 6 laboratoriów diagnostycznych (2020 r. – 6) oraz 2 zakłady rehabilitacji leczniczej (2020 r. – 1).

IV.2. Kontrole sanitarne

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 62 kontrole sanitarne w 53 obiektach, w tym 20 kontroli kompleksowych w zakresie higieny komunalnej i epidemiologii.

Kontrole obejmowały następujące zagadnienia:

- stan sanitarno - techniczny placówek,
- ocenę wdrożenia procedur, dotyczących zapobiegania przenoszeniu się zakażeń przy wykonywaniu świadczeń zdrowotnych - m. in. dezynfekcji i sterylizacji sprzętu, postępowania po ekspozycji na materiał biologiczny oraz postępowania z odpadami medycznymi,
- warunki przechowywania szczepionek, kontrolę wewnętrzną ciągłości „łańcucha chłodniczego” i zabezpieczenia na wypadek awarii systemu zasilania energetycznego,
- ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych,
- prawidłowość nadzoru lekarskiego nad osobami zakażonymi HCV, osobami ze styczności z zakażonymi HBV oraz ze styczności z chorymi na gruźlicę.

W trakcie przeprowadzanych kontroli podmiotów wykonujących działalność leczniczą, nieprawidłowości stwierdzono tylko w jednym obiekcie tj. w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej.

W wyniku kompleksowej kontroli sanitarnej przeprowadzonej w dniach od 12.07.2021 r. do 16.07.2021 r. w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o., ul. Żwirki i Wigury 10, 63-000 Środa Wielkopolska stwierdzono:

- a) w Poradni Lekarza Rodzinnego kształt i powierzchnia pomieszczeń podmiotu nie umożliwiają prawidłowego rozmieszczenia, zainstalowania i użytkowania urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących jego niezbędne, funkcjonalne wyposażenie,
- b) w pomieszczeniu do magazynowania odpadów medycznych ściany powyżej płytek oraz w miejscu zamurowania drzwi nie są gładkie, łatwo zmywalne i umożliwiające dezynfekcję,
- c) brudne ściany w pokojach chorych na oddziale chirurgicznym,
- d) odpadające płatki farby na suficie w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przy izolatce na oddziale dziecięcym,
- e) zacieki na suficie w składziku porządkowym na oddziale ginekologiczno-położniczym,
- f) na oddziale wewnętrznym brudne ściany w pokojach chorych oraz korytarzach.

W związku z powyższym PPIS w Środzie Wielkopolskiej w dniu 07.09.2021 r. wydał decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Ustalono dwa terminy wykonania ww. decyzji, tj. do dnia 28 lutego 2022 r.:

- doprowadzić ściany w pomieszczeniu do magazynowania odpadów medycznych do takiego stanu, aby były łatwo zmywalne i umożliwiające dezynfekcję,
- dostosować kształt i powierzchnie pomieszczeń Poradni Lekarza Rodzinnego tak, aby umożliwiały prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących jej niezbędne, funkcjonalne wyposażenie,

oraz do dnia 30 czerwca 2022 r.:

- doprowadzić do należytego stanu higieniczno-sanitarnego ściany w pokojach chorych i na korytarzach na oddziale wewnętrznym,
- doprowadzić do należytego stanu higieniczno-sanitarnego sufit w składziku porządkowym na oddziale ginekologiczno-położniczym,
- doprowadzić do należytego stanu higieniczno-sanitarnego sufit w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przy izolatce na oddziale dziecięcym,
- doprowadzić do należytego stanu higieniczno-sanitarnego ściany w pokojach chorych na oddziale chirurgicznym.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

V.1. Działalność kontrolna

W 2021 r. pod nadzorem PSSE znajdowało się 220 zakładów pracy (2020 r. – 217), w których pracowało 8 018 osób (2020 r. – 7 819). Małe zakłady, zatrudniające do 9 pracowników, stanowiły 49%, a duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 251 pracowników - 3,2% ogólnej liczby zewidencjonowanych obiektów.

Tab. 1. Liczba zakładów pracy w powiecie średzkim w 2021 r. w zależności od liczby zatrudnionych osób

Lp.	Liczba zatrudnionych pracowników	Liczba zakładów
1.	≤ 9	108
2.	10 – 49	79
3.	50 – 249	27
4.	≥ 250	7

V.1.1. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W 2021 r. przeprowadzono 73 kontrole sanitarne w 69 zakładach (31% obiektów), zatrudniających 3 560 pracowników.

W trakcie kontroli w szczególności sprawdzano:

- przygotowanie pracodawców w zakresie warunków pracy oraz narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych,
- egzekwowanie przepisów dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów, produktów kosmetycznych prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych,
- przestrzeganie zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest,
- sposoby wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych,
- sposoby stosowania i wprowadzania do obrotu (za pośrednictwem stron internetowych) substancji chemicznych, ich mieszanin, produktów biobójczych oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

Jak co roku, przedmiotem kontroli były także: przestrzeganie przez pracodawców przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy oraz zaplecza socjalno-sanitarnego zakładów, wykonanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, przeprowadzenie i opracowanie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, wykonanie profilaktycznych badań lekarskich oraz wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej.

V.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W roku sprawozdawczym w 20 zakładach (na 69 skontrolowanych) stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia.

Ogółem, w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych, pracowało 633 pracowników, głównie w zakładach przemysłu metalowego, drzewnego i meblarskiego. Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej pracowników narażonych było na ponadnormatywny hałas (98% narażonych) oraz substancje chemiczne (5,7 % narażonych). Często pracownicy byli narażeni na jednoczesne oddziaływanie kilku czynników szkodliwych.

Ze swej strony pracodawcy podejmowali szereg działań (technicznych i organizacyjnych), zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników:

- wprowadzano ekrany izolujące,
- oddzielano najbardziej newralgiczne stanowiska od pozostałych,
- montowano systemy mechaniczne filtrowentylacji nawiewno-wywiewnej oraz wentylacje miejscowe i odciągi,
- wymieniano park maszynowy oraz urządzenia, na generujące niższy hałas.

W związku z przekroczeniami normatywów, szczególną uwagę zwracano na przeprowadzanie przez pracodawców regularnych pomiarów środowiska pracy oraz zapewnienie pracownikom atestowanych i odpowiednio dobranych środków ochrony indywidualnej.

V.1.3. Postępowanie administracyjne

W 2021 r. w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wystawieniem decyzji administracyjnych.

V.1.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowały się 22 zakłady, w których pracownicy mieli kontakt w środowisku pracy z substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami, czynnikami i procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Wykonano 13 kontroli w 13 obiektach, podczas których stwierdzono, że w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym lub mutagennym pracowały 124 osoby, w tym 81 kobiet i 43 mężczyzn. Byli to głównie pracownicy stacji paliw, stacji diagnostycznych oraz zakładów przemysłu drzewnego (kontakt z pyłem drewna).

Najczęstsze uchybienia dotyczyły braku rejestru prac i rejestru pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy.

V.1.5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Do najbardziej narażonych zawodowo na działanie szkodliwych czynników biologicznych należą osoby zatrudnione w ubojniach, stolarniach, laboratoriach diagnostycznych, rolnictwie, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalniach i przepompowniach ścieków.

W 2021 r. pod nadzorem PSSE znajdowało się 67 zakładów, w których pracownicy mieli kontakt z czynnikiem biologicznym.

Przeprowadzono 22 kontrole w 22 obiektach, przede wszystkim w zakładach produkujących artykuły spożywcze, ubojniach, gospodarstwach wielkoprzemysłowych oraz zakładach zajmujących się obróbką drewna i usuwaniem odpadów stałych. Ustalono, że kontakt z czynnikiem biologicznym miało 374 pracowników. Podczas kontroli nie odnotowano większych nieprawidłowości.

Jednocześnie stwierdzono, że pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych, chroniących pracowników przed narażeniem na działanie czynników biologicznych, zapewniając im środki ochrony indywidualnej i środki do odkażania skóry, wdrażając instrukcje postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym, a także proponując pracownikom profilaktyczne szczepienia ochronne.

V.1.6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowało się 181 zakładów stosujących substancje chemiczne (w postaci własnej lub jako składniki mieszanin) oraz wprowadzających mieszaniny chemiczne do obrotu.

Przeprowadzono 73 kontrole, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie przepisów:

- ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. 2019, poz. 1225 ze zmianami) oraz rozporządzeń wykonawczych,
- rozporządzeń Parlamentu Europejskiego (WE) nr 1907/2006 (REACH) oraz (WE) nr 1272/2008 (CLP).

W szczególności kontrolowano:

- przestrzeganie przez pracodawców obowiązku posiadania spisu stosowanych oraz produkowanych substancji i mieszanin chemicznych,
- wprowadzanie do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów oraz posiadanie aktualnych kart charakterystyki produktów,
- stosowanie produktów biobójczych i wprowadzanie ich do obrotu przez zakłady (głównie pod kątem zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w ich skład),
- stosowanie i wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W obiektach, stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej oraz jako środka dezynfekcyjnego wykonano 73 kontrole, natomiast w obiektach stosujących prekursory narkotyków - 8 kontroli. Nie stwierdzono większych nieprawidłowości.

V.2. Choroby zawodowe

W roku sprawozdawczym wydano 8 decyzji (2020 r. - 8) o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 10 decyzji (2020 r. – 2) o braku podstaw do jej uznania. Stwierdzone choroby zawodowe dotyczyły:

- przewlekłej choroby narządu głosu – 2,
- pylicy krzemowej – 2,
- alergiczne kontaktowe zapalenie skóry – 1,
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 1,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - 1.

W ramach oceny narażenia zawodowego i postępowania administracyjnego, w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, przeprowadzono 10 postępowań wyjaśniających i wystawiono 7 kart stwierdzenia choroby zawodowej.

V.3. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze zmianami) obejmują odpowiedzialnością:

- karną - posiadanie, wytwarzanie, udzielanie, wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemyt substancji psychoaktywnych,
- administracyjną - wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu środków zastępczych.

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy, PIS prowadzi monitoring wprowadzania na rynek oraz sprzedaży nowych narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych oraz prekursorów narkotyków.

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego nie odnotowano przypadków posiadania, udzielania, wytwarzania i wprowadzania do obrotu nowych narkotyków oraz substancji psychoaktywnych, jak również przypadków zatrucia środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

VI. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

VI.1. Informacje ogólne

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego nadzorem sanitarnym objęto 83 stałe placówki nauczania i wychowania, w tym: 7 żłobków, 38 przedszkoli, 18 szkół podstawowych, 1 szkołę podstawową specjalną, 10 zespołów szkół, 1 centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, 1 liceum ogólnokształcące, 1 szkołę policealną, 1 szkołę wyższą, 2 pozaszkolne placówki specjalistyczne, 1 świetlicę terapeutyczną, 1 bursę oraz 1 schronisko młodzieżowe.

Przeprowadzono 33 kontrole stałych placówek nauczania i wychowania, oceniając:

- stan sanitarny obiektów (infrastrukturę oraz bieżącą czystość i porządek),
- warunki pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomię stanowisk pracy, higienę pracy umysłowej, możliwość pozostawienia w placówce części podręczników i przyborów szkolnych),
- organizację dożywiania,
- warunki utrzymania higieny osobistej uczniów,
- dostępność do profilaktycznej opieki medycznej,
- warunki przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Na wniosek stron przeprowadzono kontrole w 4 obiektach, zakończone wydaniem opinii sanitarnych bądź decyzji administracyjnych.

W trakcie trwania wypoczynku letniego i zimowego skontrolowano 11 turnusów.

VI.2. Stan techniczny budynków

Od kilku lat na terenie powiatu średzkiego stwierdza się poprawę stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno – wychowawcza. Częściowe remonty przeprowadzane są na bieżąco. W 2021 r. nie odnotowano budynków wymagających kapitalnego remontu.

VI.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach

Podobnie jak w roku poprzednim, w 2021 r. wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze zapewniły właściwe warunki utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do

bieżącej zimnej i ciepłej wody. Stwierdzono prawidłowy stan techniczny sanitariatów.

VI.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 2021 r. skontrolowano 13 szkół pod kątem prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Stwierdzono, co następuje:

- 1 szkoła nie posiadała infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- żadna ze szkół, niezależnie od posiadanej infrastruktury, nie prowadziła zajęć wychowania fizycznego poza placówką (np. na pływalni miejskiej lub w hali sportowej),
- 8 szkół posiadało natryskownie (wykorzystywane najczęściej po dodatkowych zajęciach sportowych).

VI.5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W 2021 r. podczas kontroli we wszystkich stałych placówkach oświatowo-wychowawczych oceniono wizualnie **dostosowanie mebli do wzrostu** uczniów w szkołach i dzieci w przedszkolach, zwracając uwagę na stan techniczny mebli, oznakowanie i zestawienie w komplety.

Podczas bieżącej kontroli szkół dokonywano oceny **rozkładu zajęć lekcyjnych**, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Na 171 oddziałów skontrolowanych w 13 szkołach nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w 45 oddziałach w 3 szkołach.

Sprawdzano także **możliwość pozostawienia w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych**. We wszystkich szkołach zapewniono miejsca indywidualne (półki, szuflady, szafki) oraz miejsca na wspólnych półkach. Uczniowie starszych klas w niewielkim stopniu korzystali z tej możliwości, natomiast uczniowie klas nauczania początkowego pozostawiali w szkołach część przyborów i podręczników.

W sezonie grzewczym w placówkach kontrolowano **temperaturę w pomieszczeniach pobytu dzieci i młodzieży**. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

VI.6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W 2021 r. skontrolowano 31 placówek w zakresie posiadania mebli certyfikowanych

oraz 31 obiektów w zakresie dysponowania certyfikowanym sprzętem sportowym.

Tab. 1. Ocena posiadania przez placówki oświatowe certyfikowanych mebli

Lp.	Rodzaj placówek	100%	> 50%	< 50%	0%
1.	Przedszkola	18	-	-	-
2.	Szkoły podstawowe	7	-	-	-
4.	Zespoły szkół	6	-	-	-
5	Szkoła policealna	-	-	-	-

Tab. 2. Ocena posiadania przez placówki oświatowe certyfikowanego sprzętu sportowego

Lp.	Rodzaj placówek	100%	> 50%	< 50%	0%
1.	Przedszkola	18	2	-	-
2.	Szkoły podstawowe	3	4	-	-
4.	Zespoły szkół	3	3	-	-

VI.7. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W roku sprawozdawczym 1 szkoła posiadała substancje chemiczne i ich mieszaniny. W trakcie kontroli sprawdzono:

- sposób ich przechowywania i właściwe oznakowanie,
- posiadanie kart charakterystyki oraz aktualnego wykazu substancji chemicznych i ich mieszanin,
- wyposażenie w środki ochrony osobistej i środki do udzielania pierwszej pomocy.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2021 r. na 11 szkół skontrolowanych w powiecie średzkim, ciepły posiłek zapewniało 7 szkół podstawowych oraz 4 zespoły szkół. Z tej formy dożywiania skorzystało 571 uczniów, w tym 52 uczniów z posiłków dofinansowanych.

VI.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2021 r. na terenie powiatu średzkiego zorganizowano 33 turnusy wypoczynkowe, w tym:

- zimą - 4 turnusy - półkolonie w 3 obiektach (szkoła i domy kultury),
- latem - 29 turnusów w tym 14 w obiektach całorocznych usług hotelarskich oraz 4 turnusy w 2 obiektach sezonowych (szkoły), a także 11 półkolonii w 5 obiektach (domy kultury, szkoły, przedszkola).

W ciągu roku skontrolowano 11 turnusów wypoczynku (latem), w trakcie których wypoczywało 537 osób. Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

VI.10. Postępowanie administracyjne

W roku sprawozdawczym, na wniosek strony, wydano 1 decyzję administracyjną, dotyczącą żłobka oraz 5 decyzji płatniczych.

VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

VII.1. Nadzór nad obiektami

Głównym zadaniem PIS w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia, materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, oraz nad produktami kosmetycznymi jest sprawdzenie, czy przedsiębiorcy sektora spożywczego, odpowiedzialni za bezpieczeństwo żywności, spełniają wymagania obowiązujących przepisów, których celem jest ochrona i zapewnienie zdrowia i życia człowieka.

W 2021 r. w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS znajdowały się 1 254 obiekty żywieniowo-żywnościowych, w tym 8 obiektów obrotu i produkcji materiałów oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 9 miejsc obrotu produktami kosmetycznymi oraz 1 zakład produkujący i konfekcjonujący produkty kosmetyczne. Największą grupę, podobnie jak w latach poprzednich, stanowiły obiekty obrotu żywnością – 600 (47,85% obiektów).

W 280 obiektach (15,2% obiektów) przeprowadzono 353 kontroli i rekontroli sanitarnych, w tym 7 kontroli interwencyjnych.

W trakcie kontroli najczęściej stwierdzano: brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz w jego otoczeniu, brudny sprzęt i urządzenia, środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości, brak segregacji i prawidłowych warunków do przechowywania żywności, brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych, brak prowadzonej dokumentacji GHP/GMP i HACCP, prowadzenie działalności bez zatwierdzenia zakładu.

W toku postępowania administracyjnego, w 2021 r. wydano 199 decyzji administracyjnych, w tym:

- 52 decyzje zatwierdzające zakład,
- 1 decyzję odmawiającą wpisu do rejestru i zatwierdzenia zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS,
- 2 decyzje odmawiające udostępnienia informacji publicznej,
- 1 decyzję nakazującą z art. 27 ustawy o PIS,
- 1 decyzję o nałożeniu kary pieniężnej z art. 27 ustawy o PIS,
- 50 decyzji płatniczych za negatywne kontrole,
- 1 decyzję płatniczą za wykonanie czynności importowych,
- 11 decyzji umarzających postępowanie,

- 24 decyzje represyjne, w tym 2 unieruchomienia zakładu,
- 20 decyzji zmieniających decyzje zatwierdzające,
- 1 decyzję o zmianie terminu wykonania zaleceń,
- 35 decyzji wykreślających zakład z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS.

Wystawiono 106 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, w tym 19 zaświadczeń producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich i 1 działalność związaną z produkcją i zbywaniem żywności tj. rolniczy handel detaliczny.

Tab. 1. Nadzór nad obiektami w 2021 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów				Liczba kontroli i rekontroli		Działalność represyjna			Liczba próbek	
	według ewidencji zakładów	w tym			ogółem	w tym interwencyjnych	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Mandaty		pobranych	w tym kwestionowanych
		zatwierdzonych	skontrolowanych	ocenionych na podst. arkuszy oceny stanu sanitarnego				liczba	kwota		
Obiekty ogółem w tym:	1254	52	285	115	353	7	73	14	4.150,00	115	1
I. Obiekty produkcji żywności ogółem w tym:	433	9	45	20	48	1	9	0	0,00	9	1
Automaty do lodów	11	4	10	1	10	0	5	0	0,00	0	0
Piekarnie	15	0	14	10	14	0	1	0	0,00	5	0
Ciastkarnie	8	4	8	2	8	0	0	0	0,00	0	0
Przetwórnictwo owocowo-warzywne i grzybowe	1	0	1	1	1	0	0	0	0,00	0	0
Browary i słodownie	1	0	1	1	3	0	1	0	0,00	0	0
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Wytwórnictwo wyrobów cukierniczych	2	0	1	1	1	0	0	0	0,00	0	0
Wytwórnictwo koncentratów spożywczych	1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Wytwórnictwo suplementów diety	1	0	1	1	2	0	1	0	0,00	0	0
Cukrownie	1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Producenci pierwotni	380	0	5	0	5	1	0	0	0,00	4	1

Rodzaj obiektów		Liczba obiektów				Liczba kontroli i rekontroli		Działalność represyjna			Liczba próbek	
		według ewidencji zakładów	w tym			ogółem	w tym	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Mandaty		pobranych	w tym
			zatwierdzonych	skontrolowanych	ocenionych na podst. arkuszy oceny stanu sanitarnego		interwencyjnych		liczba	kwota		kwestionowanych
Producenci pierwotni i Rolniczy Handel Detaliczny		1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Producenci w warunkach domowych		1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Inne wytwórnice żywności		8	1	4	3	4	0	1	0	0,00	0	0
II. Obiekty obrotu żywnością ogółem w tym:		600	24	153	58	193	11	39	9	2.250,00	98	0
Sklepy spożywcze ogółem w tym: supermarkety, hipermarkety		187	12	127	54	163	3	33	7	1.550,00	60	0
		18	0	17	13	46	2	9	1	200,00	38	0
Kioski	ogółem w tym:	4	0	2	2	2	0	1	0	0,00	0	0
	kioski na targowiskach sprzedające mięso	2	0	2	2	2	0	1	0	0,00	0	0
	kioski na targowiskach sprzedające inne środki spoż.	1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Apteki		17	0	3	0	3	0	1	0	0,00	0	0
Magazyny ogółem w tym:		12	0	4	1	5	0	2	2	500,00	34	0
		1	0	1	0	0	0	1	0	0,00	0	0
Obiekty ruchome i tymczasowe		60	0	1	1	1	0	4	0	0,00	2	0
Środki transportu		276	11	11	0	11	0	1	0	0,00	0	0
Inne obiekty obrotu żywnością		44	1	5	0	8	8	0	0	200,00	2	0
III. Obiekty żywienia zbiorowego ogółem w tym:		201	18	82	37	104	2	21	5	1.900,00	10	0
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte ogółem w tym: zakłady małej gastronomii w tym: zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych		117	16	63	32	85	2	20	5	1.900,00	10	0
		49	8	24	9	29	0	11	3	1.200,00	10	0
		11	5	7	0	7	0	0	0	0,00	0	0
Zakłady żywienia	stołówki pracownicze	1	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
	bufety przy zakładach pracy	2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
	stołówki w domach wczasowych	2	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów				Liczba kontroli i rekontroli		Działalność represyjna			Liczba próbek	
	według ewidencji zakładów	w tym			ogółem	w tym interwencyjnych	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Mandaty		pobranych	w tym kwestionowanych
		zatwierdzonych	skontrolowanych	ocenionych na podst. arkuszy oceny stanu sanitarnego				liczba	kwota		
bloki żywienia w szpitalach ogółem	2	0	1	1	1	0	1	0	0,00	0	0
w tym: żywienie w systemie cateringowym	2	0	1	1	1	0	1	0	0,00	0	0
bloki żywienia w domach opieki społecznej ogółem	3	0	2	0	2	0	0	0	0,00	0	0
w tym: żywienie w systemie cateringowym	2	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	7	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
w tym: żywienie w systemie cateringowym	7	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
stołówki szkolne ogółem	24	0	4	4	4	0	0	0	0,00	0	0
w tym: żywienie w systemie cateringowym	10	0	2	0	2	0	0	0	0,00	0	0
stołówki w przedszkolach ogółem	36	1	7	0	7	0	0	0	0,00	0	0
w tym: żywienie w systemie cateringowym	28	1	7	0	7	0	0	0	0,00	0	0
stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
w tym: żywienie w systemie cateringowym	1	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
zakłady usług cateringowych	2	1	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
inne zakłady żywienia	6	0	1	0	1	0	0	0	0,00	0	0
IV. Wytwórnice i miejsca obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	8	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
w tym: hurtownie	3	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
w tym: sklepy	3	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	0
V. Nadzór nad produkcją i obrotem produktami kosmetycznymi	10	0	5	0	5	0	0	0	0,00	0	0

W roku sprawozdawczym stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością utrzymywał się na podobnym poziomie. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 115 ocen stanu sanitarnego obiektów.

PPIS w Środzie Wielkopolskiej wydał 4 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę oraz 12 świadectw wolnej sprzedaży suplementów diety.

Stwierdza się, że w nadzorowanych zakładach produkcyjnych, obiektach obrotu żywnością oraz w zakładach żywienia zbiorowego prowadzona jest sukcesywna modernizacja i doposażenie w niezbędny sprzęt. Zakłady wdrożyły zasady GHP, GMP oraz system HACCP. Ocenia się, że świadomość przedsiębiorców z roku na rok sukcesywnie wzrasta w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności.

Na dzień 31.12.2021 r. w rejestrze dostawców bezpośrednich podlegających rejestracji urzędowej kontroli organów PIS odnotowano 380 rolników.

W okresie sezonu grzybowego do odwołania nie prowadzono porad grzybowych w zakresie określania przynależności gatunkowej grzybów ze względu na nieobecność klasyfikatora grzybów spowodowaną chorobą.

VII.2. Nadzór nad jakością zdrowotną środków spożywczych

W roku sprawozdawczym pobrano 115 prób środków spożywczych (87 do badań mikrobiologicznych oraz 28 do badań chemicznych). Wszystkie próby pobierano w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Zakwestionowano 1 próbę żywnościową pod względem zawartości pestycydów. Sprawę 1 kwestionowanej próby przekazano do systemu RASFF jako powiadomienie alarmowe.

VII.3. Nadzór nad oznakowaniem GMO środków spożywczych

W trakcie urzędowych kontroli żywności w 2021 r. prowadzono nadzór nad znakowaniem środków spożywczych w zakresie GMO.

VII.4. Nadzór nad środkami spożywczymi zgłoszonymi w systemie RASFF

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2021 r. prowadzono nadzór nad środkami spożywczymi zgłoszonymi w systemie RASFF (*Systemie Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt*).

Postępowania wyjaśniające przeprowadzono w przypadku 24 powiadomień alarmowych, 20 powiadomień informacyjnych oraz 3 powiadomień uzupełniających.

VII.5. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz nad środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi

W 2021 r. sprawowano nadzór nad wprowadzaniem do obrotu suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz nad środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi, sprawdzając prawidłowość oznakowania ww. środków spożywczych. Ogółem oceniono 49 środków spożywczych (7 suplementów diety oraz 42 środki spożywcze wzbogacone), nie podlegały one kwestionowaniu. Do badań pobrano 2 próby suplementów diety, wyniki laboratoryjne odpowiadały wymaganiom w zakresie badanych parametrów.

VII.6. Nadzór nad jakością zdrowotną przedmiotów użytku

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 2 wytwórnice przedmiotów użytku oraz 6 miejsc obrotu przedmiotami użytku. W ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań 1 próbę wyrobów i materiałów do kontaktu z żywnością. Wyniki próby nie podlegały kwestionowaniu.

VII.7. Nadzór nad kosmetykami

W 2021 r. w ramach bieżącego nadzoru nad kosmetykami przeprowadzono 8 kontroli, w tym 1 kontrolę zakładu produkującego i konfekcjonującego produkty kosmetyczne. Podczas kontroli stwierdzono, że w obrocie nie znajdują się kosmetyki zgłoszone w systemie RAPEX (*Wspólnotowego Systemu Szybkiej Informacji działającego na obszarze Jednolitego Rynku Unii Europejskiej, w celu szybkiej wymiany informacji dot. produktów nieżywnościowych między Komisją Europejską, a państwami członkowskimi UE*).

VII.8. Ocena sposobu żywienia

W 2021 r. oceniono teoretycznie 2 jadłospisy. Wszystkie jadłospisy objęte badaniem otrzymały ocenę prawidłową ze względu na:

- prawidłową zawartość białka pochodzenia zwierzęcego (ryby, wędliny, jaja),
- występowanie w posiłkach obiadowych dostatecznej ilości surówek warzywnych lub/i owocowych oraz gotowanych owoców i/lub warzyw,
- zróżnicowanie posiłków pod względem kolorystyki.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VIII.1. Zadania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2021 r. w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu średzkiego realizowano zadania, mające na celu zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w przedsięwzięciach na etapie opiniowania dokumentów strategicznych, uzgadniania dokumentacji projektowej, wystawiając oceny oddziaływania przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko oraz uczestnicząc w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych. Stanowiska państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne dotyczące planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Działania polegały w szczególności na:

- zgłaszaniu wniosków do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opiniowaniu lub/i uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- wydawaniu opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- wydawaniu opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
- wydawaniu opinii sanitarnych dla inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze Środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej,
- uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- uzgadnianiu projektów technologicznych i budowlanych,

- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym,
- przeprowadzaniu kontroli sanitarnych obiektów, dla których wymagane jest spełnienie określonych wymogów sanitarno-higienicznych.

VIII.2. Dane liczbowe dotyczące działalności w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2021 r. w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego PPIS zajął stanowisko w formie pism, opinii sanitarnych, postanowień i decyzji 214 razy. Wydano 8 opinii sanitarnych do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia oraz 37 opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Uzgodniono 7 projektów budowlanych i technologicznych oraz wykonano 30 kontroli obiektów, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie lub które wymagały stwierdzenia spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych.

W ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko sformułowano wnioski do 14 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wydano 14 opinii sanitarnych, dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, a także uzgodniono i/lub zaopiniowano 23 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Tab. 1. Liczba zajętych stanowisk oraz przeprowadzonych kontroli w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2017-2021

Lp.	Stanowiska i kontrole	Rok				
		2017	2018	2019	2020	2021
1.	Wnioski do projektów w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko	12	13	11	10	14
2.	Opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji w prognozie oddziaływania na środowisko	11	13	11	11	14
3.	Opinie i postanowienia dotyczące projektów w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko	6	11	7	13	23

4.	Opinie sanitarne co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	27	24	26	29	37
5.	Opinie sanitarne przed wydaniem decyzji środowiskowej	5	2	4	5	8
6.	Opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy	0	0	0	0	1
7.	Opinie sanitarne dotyczące projektów technologicznych lub budowlanych	25	24	20	18	7
8.	Decyzje płatnicze	73	65	68	50	38
9.	Liczba kontroli	46	48	49	33	30
10.	Pozostałe	19	21	48	5	42
Razem		224	221	265	174	214

VIII.3. Działalność opiniodawcza w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

VIII.3.1. Zgłaszanie wniosków do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W 2021 r. do PPIS wpłynęło 14 zawiadomień o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian. W odpowiedzi wysłano 14 pism z wnioskami do tych projektów.

VIII.3.2. Uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko

Rozpatrzono 14 wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wydano 14 opinii sanitarnych o potrzebie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w których określono zakres informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

VIII.3.3. Opiniowanie i uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Rozpatrzono 23 wnioski o zaopiniowanie lub o zaopiniowanie i uzgodnienie (9 wniosków) projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą ich oddziaływania na środowisko – w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Wydano 9 postanowień dotyczących zaopiniowania i uzgodnienia oraz 14 opinii dotyczących zaopiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozami ich oddziaływania na środowisko.

VIII.4. Działalność opiniodawcza w zakresie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

VIII.4.1. Wydawanie opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko

Rozpatrzono 39 wniosków o opinię co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wydano 4 opinie o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono zakres raportu dla tych przedsięwzięć (budowa budynków inwentarskich i budowa zakładów produkcyjnych). Dla 33 przedsięwzięć wydano opinie o możliwości odstąpienia od potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Opinie te dotyczyły m. in. budowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, budowy i przebudowy dróg gminnych, budowy elektrowni słonecznych oraz budowy lub rozbudowy firm produkcyjnych.

W dwóch przypadkach PPIS odstąpił od zajęcia stanowiska w sprawie wydania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ inwestor wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji środowiskowych, w związku z koniecznością uzyskania przez

niego pozwolenia wodno-prawnego na wykonanie urządzenia wodnego i pobór wód podziemnych.

W jednym przypadku PPIS wystąpił z wnioskiem o uzupełnienie załączonej do wniosku informacji, a opinię o możliwości odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydał po uzyskaniu od inwestora dodatkowych materiałów.

Na uwagę zasługuje fakt, że aż 17 wniosków dotyczyło przedsięwzięć polegających na budowie elektrowni fotowoltaicznych. Najwięcej wniosków wpłynęło od Burmistrza Miasta Środa Wielkopolska - 11. Nie wpłynął żaden wniosek ww. przedsięwzięć z gminy Zaniemyśl oraz Nowe Miasto nad Wartą.

VIII.4.2. Wydawanie opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia

W 2021 r. PPIS rozpatrzył 12 wniosków o opinię przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i wydał 8 opinii sanitarnych. Ponadto, w 3 przypadkach opracowano pisma podtrzymujące wydaną wcześniej opinię, natomiast w 1 przypadku odstąpiono od zajęcia stanowiska, ponieważ wyrażono wcześniej opinię, że nie zachodzi potrzeba przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko.

VIII.5. Uzgadnianie projektów budowlanych i technologicznych

Na wnioski inwestorów lub projektantów, w 2021 r. uzgodniono w formie opinii sanitarnej 6 projektów technologicznych i 1 projekt budowlany inwestycji realizowanych na terenie powiatu średzkiego.

Wśród uzgadnianych projektów przeważały projekty technologiczne obiektów obrotu i produkcji żywności oraz salonów kosmetycznych. Projekt budowlany dotyczył przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków.

VIII.6. Kontrole sanitarne

W 2021 r. w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wykonano łącznie 30 kontroli obiektów. Przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych inwestycji, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Pozostałe kontrole przeprowadzono na

wniosek inwestorów i dotyczyły spełnienia określonych wymagań sanitarno-higienicznych w związku z adaptacją lokali usługowych.

Obiekty, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie w znacznej części dotyczyły rozbudowy lub budowy firm produkcyjnych. Poza tym PPIS zajął stanowisko w sprawie dopuszczenia do użytkowania m. in. klasztoru w Zwoli, rozbudowy szpitala o część biurową, rozbudowy laboratorium w oczyszczalni ścieków w Chwałkowie, przebudowy stacji uzdatniania wody z Brodowie, budowy przedszkola niepublicznego, klubu fitness oraz galerii handlowej. Kontrole obiektów, dla których wymagane było spełnienie określonych wymagań sanitarno-higienicznych w związku z adaptacją lokali usługowych dotyczyły w szczególności zakładów zajmujących się obrotem i produkcją artykułów spożywczych lub związanych z żywieniem zbiorowym oraz salonów kosmetycznych.

Wydano 23 postanowienia w sprawie milczącego załatwienia sprawy (nie zgłaszając sprzeciwu) dotyczące zakończenia budowy w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawa Budowlanego (Dz. U z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.), które dotyczyły głównie obiektów mieszkalnych oraz sieci wodociągowych.

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2021 r. w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, adresowanej do mieszkańców powiatu średzkiego, znajdowały się następujące zagadnienia:

- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka palenia tytoniu,
- profilaktyka w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- profilaktyka przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- opieka nad matką i dzieckiem,
- racjonalne odżywianie,
- propagowanie szczepień ochronnych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Zasięg programów edukacyjnych realizowanych przez PSSE na terenie powiatu średzkiego miał charakter:

- ogólnopolski (inicjatywa Ministerstwa Zdrowia i GIS),
- wojewódzki (inicjatywa WPWIS),
- powiatowy (inicjatywa PPIS oraz innych instytucji).

W działalności w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia bardzo ważną rolę odgrywają media. Podobnie jak w latach poprzednich, PSSE współpracowała z Gazetą Średzką oraz Głosem Powiatu Średzkiego, a także innymi mediami, które publikowały relacje z wydarzeń i przedsięwzięć realizowanych lub inicjowanych przez PIS, a także artykuły o charakterze oświatowo-zdrowotnym.

Działania podejmowane przez PIS w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia były na bieżąco zamieszczane na stronach internetowych PSSE oraz jej partnerów programowych.

W 2021 r. ze względu na pandemię COVID-19 i konieczność minimalizowania ryzyka zakażeń koronawirusem, w wielu przypadkach ograniczono się do podawania informacji na stronie internetowej PSSE oraz informowania partnerów i adresatów działań za pośrednictwem mediów.

IX.1. Profilaktyka zakażeń HIV i zachorowań na AIDS

PSSE od lat aktywnie uczestniczy w realizacji Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. Podczas spotkań z mieszkańcami powiatu średzkiego przekazywane są informacje dotyczące zagrożeń zdrowotnych, zachowań ryzykownych i bezpiecznych, możliwości wykonania bezpłatnych testów w kierunku zakażenia HIV, a także adresów i telefonów punktów konsultacyjno-diagnostycznych.

W 2021 r. były to następujące inicjatywy:

1. Akcja „Bezpieczne Walentynki 2021” – w 5 szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych, uczestniczyło 607 uczniów, 30 nauczycieli.
2. Wojewódzki konkurs „Nie daj szansy AIDS” na plakat. W tym roku szkolnym konkurs ze względu na sytuację epidemiologiczną realizowany był z pominięciem etapu powiatowego. Do wszystkich 5 szkół ponadgimnazjalnych przekazano informacje o konkursie wraz z regulaminem.
3. „Światowy Dzień AIDS” w dniu 1 grudnia – wysłano informacje do mediów oraz na stronę internetową Stacji.
4. Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV” – w warsztatach edukacyjnych zorganizowanych w jednej ze szkół uczestniczyło 23 uczniów.

Ze względu na pandemię COVID-19, w roku sprawozdawczym, podobnie jak w ubiegłym roku nie udało się zrealizować kolejnej edycji Powiatowej Olimpiady Wiedzy o AIDS, organizowanej corocznie wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Środzie Wielkopolskiej.

IX.2. Promowanie zdrowego stylu życia

IX.2.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program „Trzymaj Formę!” realizowany jest w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Nadwadze, Otyłości i Chorobom Przewlekłym. Ma na celu edukację młodzieży szkolnej w zakresie trwałego kształtowania nawyków prozdrowotnych, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2020/2021, w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną oraz przejściem szkół w tryb nauczania zdalnego, bardzo ograniczono realizację XV edycji programu – brak możliwości realizacji programu metodą projektów oraz zawieszono konkurs o zdrowym stylu życia, organizowanego w ramach programu.

IX.2.2. Program edukacyjny „Mamo, Tato – co Wy ma to?”

Głównym celem autorskiego programu WSSE jest zwrócenie uwagi osób dorosłych, zaangażowanych w opiekę nad dziećmi, na specyfikę rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dziecięcych potrzeb.

W roku szkolnym 2020/2021 realizowano III edycję programu w 13 (12) szkołach i 26 (13) przedszkolach powiatu średzkiego, którą objęto 651 dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz 608 rodziców i opiekunów.

W ramach programu zorganizowano także szkolenie dla 4 nauczycieli, odpowiedzialnych za wykonanie przedsięwzięcia oraz 10 konsultacji.

Do placówek realizujących program przekazano 673 komplety materiałów dla uczniów.

IX.3. Ograniczanie zdrowotnych następstw palenia tytoniu i innych używek

Powszechność problemu palenia tytoniu oraz negatywne skutki nikotynizmu stanowią istotne czynniki chorobotwórcze, dlatego PIS podejmuje liczne akcje o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

Działania profilaktyczne mają na celu ograniczenie zdrowotnych następstw palenia oraz kształtowanie postaw i zachowań przeciwytytoniowych wśród uczniów szkół, w tym - wykształcenie umiejętności dokonywania świadomych i przemyślanych decyzji.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu w roku szkolnym 2020/2021 zrealizowano:

1. Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”, opracowany dla dzieci pięcio- i sześciolletnich oraz ich rodziców - programem objęto 19 przedszkoli i 10 szkół, w którym uczestniczyło 642 dzieci oraz 363 rodziców.
2. Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”, opracowany dla dzieci z IV klas szkół podstawowych oraz ich rodziców - programem objęto 267 uczniów z 8 szkół oraz 136 rodziców. Wszyscy uczniowie otrzymali broszurę.
3. Konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” - w etapach szkolnych wzięło udział 48 uczniów z 8 szkół podstawowych. Zwycięską pracę przesłano do etapu wojewódzkiego konkursu.

Patronat nad konkursem objęli PPIS i Starosta Średzki. Starostwo Powiatowe w Środzie Wielkopolskiej ufundowało bony upominkowe dla wszystkich uczestników (wartość 500 zł).

4. Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń” - ze względu na pandemię COVID-19 nie udało się zrealizować projektu w postaci sześciogodzinnych warsztatów dla uczniów szkół podstawowych.
5. Akcja „Lato” - działaniami edukacyjnymi na temat profilaktyki palenia objęto 500 uczestników 10 obozów/ kolonii.
6. Akcje „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia” - ze względu na pandemię COVID-19 i z uwagi na brak możliwości zachowania dystansu społecznego przy bezpośredniej dystrybucji materiałów, nie zorganizowano punktów informacyjno-edukacyjnych,. Działania ograniczyły się do opublikowania informacji na stronie internetowej PSSE.

IX.4. Projekt „Wiem - nie biorę! Jestem bezpieczny”

To autorski projekt WSSE, stanowiący część programu Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu pt. „Dopalacze niszczą życie”, realizowanego pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Jego celem jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego.

W 2021 r. zrealizowano 2 szkolenia dla 46 uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.

IX.5. Działania informacyjno-edukacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

Trwająca pandemia COVID-19 oraz konieczność postępowania, zmierzającego do minimalizowania zakażeń koronawirusem SARS-Cov-2, uniemożliwiły w 2021 r. przeprowadzenie działań wymagających bezpośredniego kontaktu z odbiorcą.

IX.6. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu, nad którym objął patronat Minister Edukacji Narodowej, jest ograniczenie skutków zdrowotnych używania tytoniu, alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych.

W roku szkolnym 2020/2021 w realizacji programu na terenie powiatu średzkiego uczestniczyło 659 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych.

IX.7. Profilaktyka nowotworów - raka szyjki macicy

W 2021r. adresatami projektu, którego celem jest zwiększenie wykrywalności, a tym samym - obniżenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, były osoby dorosłe oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

W programie „Wybierz życie – pierwszy krok” wzięło udział 648 uczniów oraz 60 nauczycieli z 5 szkół. Ponadto, szeroko prowadzono akcję dystrybucji materiałów oświatowych.

IX.8. Profilaktyka nowotworów złośliwych skóry

W 2021r. program „ABCD samokontroli zmian – ogólnopolski program profilaktyki nowotworów i edukacji społeczeństwa w makroregionie zachodnim”, którego celem jest zwiększenie wykrywalności, a tym samym - obniżenie występowania i umieralności na czerniaka realizowano na terenie powiatu w szkołach oraz placówkach wypoczynku.

Do placówek dystrybuowano materiały edukacyjne, przeprowadzono 8 spotkań edukacyjnych dla 344 dzieci – uczestników wypoczynku letniego i 28 wychowawców. Szkoły i przedszkola realizowały działania, którymi objęto 432 uczniów, 97 przedszkolaków i 559 rodziców.

IX.9. Profilaktyka chorób

IX.9.1. Działanie informacyjno – edukacyjne zapobiegające rozprzestrzenianiu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2

Ze względu na sytuację epidemiologiczną i wzrost zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, w 2021 r. kontynuowano działania informacyjne, polegające na przekazaniu podmiotom leczniczym i placówkom nauczania materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat profilaktyki zakażeń, szczepień ochronnych i wytycznych.

Informacje przesyłano elektronicznie do 54 placówek oświatowych, 6 urzędów oraz 12 przychodni lekarskich. Równolegle prowadzono dystrybucję materiałów oświatowych.

IX.9.2. Profilaktyka chorób odkleszczowych

W 2021 r. kontynuowano projekt dotyczący zagrożeń zdrowotnych związanych z pokąsaniem przez kleszcze. Działaniami edukacyjnymi objęto 344 uczestników 5 turnusów letniego wypoczynku. Organizatorom wypoczynku przekazano pismo PPIS wraz z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.

Zrealizowano szkolenie w ramach akcji pt. „Mały kleszcz – duży problem?”, dla 16 uczniów klasy II szkoły ponadpodstawowej.

Skierowano pismo do 46 placówek oświatowych, 10 organizatorów wypoczynku i lokalnych mediów.

IX. 10. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Rozpoczęto nowy program edukacyjny pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

W roku szkolnym 2020/2021 I edycję programu realizowały 7 wytypowanych przedszkoli. Działaniami objęto 178 dzieci, 107 rodziców i 12 nauczycieli. Zorganizowano szkolenie dla nauczycieli oraz prowadzono dystrybucję poradnika. Dodatkowo każde dziecko objęte programem otrzymało ciekawie wydaną książeczkę – wydano 220 broszur.

IX.11. Pozostałe działania

IX.11.1. Światowy Dzień Zdrowia

W 2021 r. ze względów na sytuację epidemiologiczną nie prowadzono bezpośrednich działań informacyjno-edukacyjnych z okazji Światowego Dnia Zdrowia. Na stronie internetowej Stacji opublikowano informację.

IX.11.2. Promocja szczepień ochronnych

W ramach akcji informacyjno-edukacyjnej promującej szczepienia ochronne, do wszystkich przedszkoli i szkół przekazano materiały informacyjne Głównego Inspektora Sanitarnego. Stosowne informacje opublikowano na stronie internetowej PSSE.

IX.11.3. Akcje „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”

W 2021 r. w akcji uczestniczyło 500 osób z 10 placówek wypoczynku (obozów, kolonii i półkolonii). Podczas wypoczynku letniego, przekazywano materiały informacyjne,

nawiązywano współpracę, przekazywano organizatorom wypoczynku materiały edukacyjne. Pracownicy osobiście przeprowadzili pogadanki i prelekcje w 4 placówkach, w których uczestniczyło 301 uczestników .

W szczególności działania dotyczyły profilaktyki tytoniowej i chorób odkleszczowych, profilaktyki grypy, racjonalnego odżywiania, a także niebezpieczeństw zdrowotnych, wynikających z używania środków zastępczych i narkotyków.

IX.11.4. Kampania informacyjna „Wybieraj bezpieczną żywność”

Zorganizowano webinarium, w którym uczestniczyło 16 osób. Informacje o webinarium oraz materiały informacyjne opublikowano na stronie internetowej Stacji oraz przesłano do partnerów działań i placówek oświatowych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.